

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันได้มีการนำเส้นใยธรรมชาติมาประยุกต์ใช้เป็นวัสดุเสริมแรงในวัสดุคอมพอสิต ซึ่งเส้นใยธรรมชาติเหล่านี้มีสมบัติเด่นที่น่าสนใจคือ น้ำหนักเบา มีค่าความแข็งแรงต่อความหนาแน่น (Specific Strength) สูง สามารถเพาะปลูกได้ใหม่ (renewable resource) ราคาไม่แพง และย่อยสลายเองได้ตามธรรมชาติด้วยเหตุนี้จึงได้มีการศึกษากันว่านำเส้นใยธรรมชาติเหล่านี้มาประยุกต์ใช้เป็นวัสดุเสริมแรงในพลาสติกคอมพอสิตได้อย่างไร เช่น การใช้เส้นใย hemp (Shinji Ochi, 2006), jute (Plackett, 2003), flax (Baley, 2006) หรือ ramie (Corrales et al., 2007) มาเป็นวัสดุเสริมแรงในวัสดุคอมพอสิต

อินเดียเป็นประเทศหนึ่งที่มีการนำเส้นใยธรรมชาติมาใช้เป็นวัสดุเสริมแรงในวัสดุคอมพอสิตอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นการผลิตท่อ (pipe) โพรไฟล์ (profile) ผนังพานел (panel) เป็นต้น โดยใช้เส้นใยเหล่านี้เสริมแรงในพอลิเอสเตอร์เมทริกซ์คอมพอสิต รัฐบาลอินเดียได้มีโครงการสนับสนุนการใช้เส้นใยปอเพื่อเสริมแรงพอลิเอสเตอร์คอมพอสิตสำหรับงานก่อสร้าง เช่น โครงการ Mandras-House ในปี 1978 (Bledzki and Gassan, 1999)

นอกจากนี้แล้วยังได้มีการนำเส้นใยธรรมชาติมาเป็นวัสดุเสริมแรงในคอมพอสิตสำหรับงานเทคนิคเฉพาะด้านซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในงานอุตสาหกรรมยานยนต์เช่น ชิ้นส่วนยานยนต์ ซึ่งในปัจจุบันนี้ได้มีการวางแผนนำมาเส้นใยธรรมชาติประเภท flax หรือ hemp มาใช้เป็นวัสดุเสริมแรงในรถยนต์ยี่ห้อเมอร์ซิเดสเบนซ์ ในตระกูล K หรือการใช้เส้นใย ramie (Preeti Lodha and Anil N. Netravali, 2005) นอกเหนือจากผลิตภัณฑ์ที่กล่าวมาแล้วนั้น ยังได้มีการนำเส้นใยธรรมชาติเหล่านี้มาใช้ทำเป็นบรรจุภัณฑ์ได้ เช่น การทำบรรจุภัณฑ์สำหรับใส่ไข่ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามปัญหาสำคัญของเส้นใยธรรมชาติเมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในพลาสติกคือความไม่เข้ากันได้ (no compatibility) กับพลาสติก และมีการดูดซับความชื้น (Moisture Sorption) สูง ทั้งนี้เนื่องจากคุณสมบัติไฮโดรฟิลิก (hydrophilic) ของหมู่ไฮดรอกซิลบนเส้นใยเซลลูโลส ดังนั้นเพื่อเพิ่มความเข้ากันได้ (compatibility) กับพลาสติกเมทริกซ์ในวัสดุคอมพอสิต จึงจำเป็นต้องลดความเป็นไฮโดรฟิลิกของเส้นใยโดยการคัดแปรผิวหน้าเส้นใยซึ่งสามารถทำได้หลายวิธีได้แก่วิธีการฟิสิกส์เช่น การใช้รังสียูวี (Gassan and Gutowski, 2000) การทำโคโรนาทริตเมนต์ (Gassan and Gutowski, 2000) การทำ Cold plasma (Yuan et al., 2004) การใช้เลเซอร์ (Botaro et al., 2001) การทำปฏิกิริยาออกซิเดชันบนผิวหน้าเส้นใย (Sreekala, 2003) เป็นต้น

สำหรับวิธีการทางเคมีได้แก่การคัดแปรผิวหน้าด้วยปฏิกิริยาเอสเตอริฟิเคชัน (Abdul Khalil and Ismail, 2000, Tserki et al., 2005) การทริตเมนต์ด้วยสารประกอบไอโซไซยานเนต (Karmarkar et al., 2007) การทำกราฟโคพอลิเมอร์ไร้เซชัน การใช้สารเคมีประเภท coupling agent เช่น Silane (Abdul Khalil, 2001) เป็นต้น

การวิจัยครั้งนี้เลือกใช้วิธีการดัดแปรผิวหน้าเส้นใยปาล์มโดยการทำปฏิกิริยาเอสเตอริฟิเคชัน ด้วยการใช้ฟอสฟอริกแอนไฮไดรด์ ทำหน้าที่เป็นสารริเอเจนท์ เพื่อนำเส้นใยที่ผ่านการดัดแปรแล้วนั้นไปใช้ร่วมกับพอลิเอสเตอ์ชนิดไม่อิ่มตัวในวัสดุคอมพอสิต เพื่อศึกษาความสามารถยึดเกาะระหว่างผิวหน้าเส้นใยกับพอลิเอสเตอ์ชนิดไม่อิ่มตัวเมทริกซ์ และศึกษาความสามารถเสริมแรงของเส้นใยปาล์มในวัสดุคอมพอสิต

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เป็นการศึกษาและพัฒนาการนำเส้นใยปาล์มธรรมชาติมาประยุกต์ใช้เป็นวัสดุเสริมแรงในวัสดุคอมพอสิต
2. เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเส้นใยปาล์มซึ่งเป็นวัสดุเหลือทิ้งจากอุตสาหกรรมปาล์ม
3. เป็นสร้างองค์ความรู้ในงานวิจัยพื้นฐานเกี่ยวกับการนำเส้นใยธรรมชาติมาประยุกต์ใช้เป็นวัสดุเสริมแรงในวัสดุคอมพอสิต

ผลกระทบเชิงเศรษฐศาสตร์และสังคม

1. เป็นการนำเส้นใยธรรมชาติมาใช้ทดแทนเส้นใยสังเคราะห์ซึ่งมีราคาแพง และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
2. เป็นการนำวัสดุธรรมชาติเหลือทิ้งมาใช้ให้เกิดประโยชน์
3. เป็นการลดปัญหาทางสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากเส้นใยสังเคราะห์เช่นเส้นใยแก้ว
4. เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งมีอยู่แล้วในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อทดแทนการนำเข้าเส้นใยแก้ว

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. รู้ระเบียบวิธีวิจัยพื้นฐานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในอนาคต
2. มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการสกัดเส้นใยปาล์ม
3. มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการปรับปรุงเส้นใยธรรมชาติ

ระยะเวลาดำเนินงานโครงการ

เริ่ม	1 มิถุนายน 2549
สิ้นสุด	31 พฤษภาคม 2550

สถานที่ดำเนินการโครงการ

การทดลองดัดแปรผิวหน้าเส้นใยปาล์ม การขึ้นรูปเป็นวัสดุคอมพอสิต และการทดสอบสมบัติการดัดงอ (flexural strength) ของวัสดุคอมพอสิต ได้ทำที่ห้องปฏิบัติการหลักสูตรวัสดุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ การทดสอบความแข็งแรงต่อการกระแทก (Impact test) ได้ทำที่ห้องปฏิบัติการหลักสูตรวิทยาศาสตร์พอลิเมอร์ และ การวิเคราะห์หาหมู่ฟังก์ชันด้วยเทคนิค FT-IR ได้ทำที่ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมาอยู่ภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์